

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču od časa do časa živahno artilerijsko delovanje in gibanje letalcev. Večjih inlanterijskih podvzetij pa že dolj časa ni bilo. Na primorski fronti se vrši o pomembnejši boji v odseku pri Kostanjevici. Naši so tam 11. junij dne 28. aprila izrgali jarek, katerega so malo dni prej izgubili. Na južnem Tirolskem mestoma, posebno v odseku pri prelazu Tonale, hud artilerijski ogenj. Sicer pa je vojno delovanje radi nevarnosti snežnih plazov zelo omejeno.

Na ruski fronti od Dvinska na severu do rumunske meje na posameznih odsekih artilerijski ogenj. Infanterija pa miruje. Razpokoženje med ruskim vojaštvom je še prejšnjemu razdvoeno. Del vojaštva je za mir, del pa za nadaljevanje vojske.

Na rumunskem bojišču se boho menda v kratkem pričel napad rusko-rumunske armade. Četverospozrazum je poslal v južno Rusijo večje število angleških, francoskih in italijanskih častnikov, ki hočejo preustrojeno rumunsko armado voditi v Dobrudžo in ostalo rumunsko ravan. Naši so rodovitno rumunsko polje pridno obdelali ter se skrbno pripravljajo na sprejem Rusov in Rumunov.

Na francoskem bojišču je prišlo 28. apr. do tretje bitke na 30 km široki fronti pri Arrasu. Tudi v tej bitki, ki se nadaljuje, se še do sedaj Angležem ni posrečilo predreti nemške bojne črte.

Angleško uradno poročilo pravi, da so Angleži v jeli v mesecu aprilu 19.860 nemških vojakov, francosko uradno poročilo pa pravi, da so Francozi v jeli v času od 16. do 28. aprila 20.780 nemških vojakov. Angleško-francoske izgube v tej ofenzivi so bile ogromne. Sodi se, da je sovražnik izgubil 150.000 vojakov. Vrhovno poveljstvo vseh sovražnih armad na francoskem bojišču bo ba prevzel francoski general Kastelnau, namesto doseadanega vrhovnega poveljnika generala Nivelle. Iz gibanja čet se sklepa, da se Francozi v Šampanji pripravljajo na novo velikopotezno ofenzivo.

V Makedoniji so boji zopet nekoliko oživelj. Dne 25. aprila je pri vasi Doldželi med Vardarjem in Dojranskim jezerom prišlo do krvave bitke. Dve angleški diviziji ste napadli bolgarske postojanke z veliko silo, a jih nista mogli predreti. Na bojišču je obležalo nad 800 mrtvih Angležev. Tudi ob Strumi in Črni steni se vršijo večji boji.

Na turških bojiščih severno od mesta Samara ob reki Tigris v Mezopotamiji večji spopadi med Turki in Angleži. — Na kavkaškem bojišču boji z manjšimi ruskimi oddelki, ki prodirajo v smer proti severni Mezopotamiji. — Na egiptovskem bojišču hudi artilerijski boji južno od mesta Gaza ob reki Vadi-Gaza. — Na ostalih turških bojiščih nobenih večjih dogodkov.

Razne politične vesti.

Nemške stranke iščejo kandidata za predsedniško mesto v poslanski zbornici, ker se dr. Sylvester ne da več voliti. Z dr. Grobom, predsednikom Nationalverbanda, si ne upajo na dan, ker ga niti v lastnih krogih ne marajo. Koroški poslanec Dobernik bi bil nekaterim ljub, drugim tovarišem pa se zdi vendar le pre malo zmožen. Imenuje se še dr. Dinghofer in dr. Stölzel. Najnovejši kandidat je 39letni dr. pl. Langenhan, ki je baje še najmanj odvisen na vse strani. Mož je namreč milijonar. Torej bi tudi poslanecem naj načelovali kapitalisti. Daleč smo že prišli!

Ne samo nemška ministra dr. Urban in dr. Baernreither, ampak tudi poljski minister dr. Bobrzinski se je dal potolažiti in vsi trije ostanejo še nadalje na ministrskih stoli. Ali je to poseben dobiček za Avstrijo, dvomimo, ker se gotovo niso dali potolažiti s praznimi besedami.

Za načelnika gosposkozhornične desnice, v kateri se nahajajo tudi naši škofje, je izvoljen grof Silva Taruka. Grof je dobrega katoliškega mišljenja, Slovanom prijazen ter prijatelj sedanjega ministrskega predsednika Klam-Martinića.

Razmerje med avstrijskimi Poljaki in Nemci ni več posebno prijateljsko. Vsi bolj narodno čuteči Poljaki so dan za dnevom bolj nezadovoljni s sedanjo nemško politiko v Avstriji. Narodno čuteči Poljaki zahtevajo, da bi se naj poljski del Slezije priklonil Galiciji, radikalni Nemci pa celo zahtevajo odcepitev Biale in drugih zahodnogaljskih nemškomešanih gnezd od Galicije. Seveda je še vedno med Poljaki večina takih politikov, ki imajo preveliko srce za nemška stremjenja.

Ukrajinci ali Rusini v Galiciji in Bukovini so se odločno izjavili proti nameravani odcepitvi Galicije od Avstrije, ker bi bili tako na m'lost ali nemilost izročeni Poljakom, katere smatrajo za svoje najhujše narodne nasprotnike. Ministrski predsednik Klam-Martinić je Ukrajince obljubil, da bo edino državni zbor sklepal o odcepitvi Galicije in da bodo narodne pravice Ukrajincev zavarovane.

Koroški Nemci so se že opetovano izrekli za ustanovitev nemške višje trgovske šole za južnozahodne avstrijske dežele v Celovcu. Na ta način hočejo ustvariti nemštvo ob Adriji in ostalih južnih deželah trdna tla za trgovino, ki se bo razvila po vojs-

ki. Slovenci moramo vedno odločneje zahtevati, da nam vlada ustanovi slovensko višjo trgovsko šolo za deželo na našem jugu.

Hrvatski ban Skrllec je ustavil izhajanje lista „Hrvatska“, glasila frankovske stranke prava, ker je list pisal zadnji čas preveč strupeno zoper vse druge stranke na Hrvatskem in jim očital, da delajo naši državi sovražno politiko. Glasilo Starčevićeve stranke prava „Prijatelj Naroda“ pravi, da je oblast ustavila list tudi pred vsem zato, ker vlada v naši državi sedaj novi duh, ki stremlja za tem, da vse narode zadovolji in sprijatelji, a ne da se duhovi in narodi še bolj osovražijo. Frankovci nameravajo izdati nov list.

Avstrijska socialna demokracija je obhajala 1. maj s splošnim delopustom in velikimi zborovanji za mir. Govorniki so vsepovsod povdarjali, da je avstrijska socialna demokracija za takojšnjo mirovna pogajanja. Zanimivo je, da socialisti povdarjajo, da se naj mir sklene, ne da bi se priklopilo naši državi kaj po vojski podjarmljenih dežel. Enake „želje“ so izrekli nedavno tudi socialisti v Nemčiji.

Dosedanji avstrijski generalni oblastnik na Rusko-Poljskem v Lublinu, general Kuk, je odstopil. Na njegovo mesto je imenovan Poljak general grof Šeptički, sorodnik nadškofa Šeptičkega, ki se sedaj vrača iz ruskega vjetništva.

Avstrija in Nemčija.

Dunajska „Information“ piše:

Ako ima Nemčija pomisleke, ali bi se izjavila, da popolnoma soglašala z našim mirovnim stališčem, je na tem mimo drugih razlogov tudi bistveno krivo, da se še nahaja v krogih nemškega prebivalstva zelo silno protianglesko gibanje. Kajpada Nemčija s svojim molčanjem le občutno zadržuje splošno razjasnitev, ki bi pot do miru gotovo skrajšala. Tej resnici se tudi nepristopni nemški krogi dolgo ne bodo mogli odtegovati. Tudi tam mora zmagati misel, da se polnovreden, splošen in trajen svetovni mir da le doseči, ako se zblizata gospodarsko in prosvetno najmočnejši velesili Nemčija in Anglija, in se le ako se podata na to pot, se bo dal doseči pravi in resnični konec svetovnega boja. Dokler se bosta Anglija in Nemčija sovražili in ne bosta našli dovolj moči za pobotanje, tako dolgo ni misliti na ozdravitev svetovne vojne bolezni. Vsaki dan, dokler Nemčija in Anglija tega ne spregledata, pomeni za celi svet, in ne najmanj za obe državi, ki se tako sovražita, nadaljevanje krvoprelivanja in uničevanja dragocenih dobrin.

Irci svobodni?

Angleška vlada hoče dati Ircem vendar enkrat nekoliko več svobode in namerava določiti nekako samoupravo Irske ali takozvano „homerule“. Samo protestanti v pokrajini Ulster bi se smeli sami odločiti, ali so za to, da se grofije, ki imajo večino protestantsko prebivalstvo, pridružijo irski samoupravi ali ne. Irski voditelji pa z angleškim vladnim predlogom niso posebno zadovoljni. V Dublinu se je dne 19. aprila vršilo zborovanje zastopnikov irskih voditeljev. Shoda se je udeležilo 600 odposlancev. Predsednik grof Plunkett je proslavljaj spomin padlih revolucionarjev in je zahteval, naj da angleška vlada zaprtim Ircem vsaj tiste ugodnosti, ki jih imajo vojni vjetniki na Angleškem. Vsak posredovalni predlog, ki ne da Irski popolne svobode, Irci z ogorčenjem zavračajo. Resolucija, ki zahteva za Irsko ljudovlado in popolno neodvisnost irskega naroda ter zastopstvo Irske na mirovni konferenci, je bila z navdušenjem sprejeta.

Ljudovlade na Balkanu?

Petrograjski list „Ruskaja volja“ poroča, da se med Srbi in Črnogorci kakor tudi Rumuni opaža veliko gibanje za ustanovitev ljudovlade v teh deželah. Načrti za združeno srbsko-črnogorsko ljudovlado je baje že izgotovljen. Od Črnogore bi si Avstrija pridržala samo goro Lovčen.

Kaj bo s Kitajsko?

Posvetovanje vojaških oblastnikov kitajskih pokrajin, ki se je vršilo v Pekingju dne 26. in 27. aprila pod predsedstvom ministrskega predsednika, se je soglasno izjavilo za udeležbo Kitajske v sedanji vojski. Velika večina kitajskega parlamenta je za to, da se Kitajska z oboroženo silo udeleži vojske v Evropi proti Nemcem. Predsednik kitajske ljudovlade se še ni odločil.

Afriška ljudovlada proti Nemčiji.

V krog držav, ki so sovražne Nemčiji, je sto-

pila tudi zahodnoafriška ljudovlada Liberija. Londonska poročila namreč zatrjujejo, da se bo izmed nevladnih držav prva pridružila prihodnje dni ljudovlada Liberija četverospozrazumu v boju proti Nemčiji. S tem se hoče močno razviti nemški trgovini v Zahodni Africi dat občuten udarec.

Tedenske novice.

Rojstni dan cesarice Zite. Dne 27. aprila se je po vsej državi slovesno praznoval god naše presvetle cesarice Zite. Enako praznično se bo obhajal tudi prihodnji 9. maj kot rojstni dan naše mladostne vladarice, ki si je v tako kratkem času znašla pr dobiti srca vseh državljanov. — Kn.-šk. Lavantinski ordinarijat je, kakor slišimo, že povabil mariborske urade k slovesni pontifikalni maši, ki jo bo služili Nj. Ekselencija prevz. g. knezoškof v stolnici dne 9. maja ob 9. uri predpoldne.

† Župnik Franc Hirti. Prvega dne Marijinega meseca majnika t. l. je po dolgi, mučni bolezni zatislil na veke svoje oči goreči Marijin častilec, duhovni svetovalec in mnogozasluzni župnik slivniški, preč. g. Franc Hirti v starosti 70 let. Rajni je bil rojen dne 29. septembra leta 1847 v Ptujju, in v duhovnika posvečen leta 1870. Kot kaplan je služboval v Marnbergu, v Slov. Bistrici in v Mariboru do l. 1880, ko je bil imenovan za vikarja v staroslavnem Ptujju, kjer je služboval celih 8 let do dne 21. julija 1888. Dne 22. julija 1888 je postal župnik v Slivnici pri Mariboru, katero službo je blagovestno opravljal do svojega zadnjega zdihljaja. Rajni je bil duhovnik po Zveličarjevem Srcu, poln ljubezni in vneme za čast božjo in zveličanje duš. Njegova gorečnost ni pojemala z rastočimi leti in s pojemajočimi močmi, marveč je vedno rastla. Neumorno je deloval, dokler mu ni delo, trud in huda bolezen izčrpala vse moči do zadnje. Svojega delovanja ni omejeval med štiri cerkvene stene, temveč je dobro pojmoval in izvrševal papežev opomin k delu izven zakristije. Če tudi že precej star po letih, je ostal vedno mlad po duhu ter se je popolnoma uživil v novodobno delovanje v in po krščanskih družtvih. Kar ga je še posebno omililo njegovim župljanom in zlasti mladini, je bila njegova prijaznost in dobrosrčnost. Neka posebna milina je obdajala vso njegovo osebnost in ravno zavoljo svoje dobrotljivosti bo ostal nepozaben svojim župljanom, pa tudi svojim mnogoštevilnim prijateljem. — Pogreb blagega rajnega se je vršil v četrtek, dne 3. majnika, ob 10. uri predpoldne. Naj počiva v miru!

Župnijski izpit so napravili te dni čč. gg. kaplani: M. Erhatic od Sv. Benedikta v Slov. gor., F. Hohnjec iz Rečice, Anton Penič od Sv. Križa tik Slatine in Jožef Potočnik od Sv. Jurija ob Taboru.

† Usmiljena sestra Helena Žurej umrla. Po dolgi bolezni je v 63. letu svoje starosti umrla usmiljena sestra mariborske bolnišnice Helena Ema Žurej. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 29. aprila, popoldne. N. v m. p.!

Iz politične službe. Namestniški koncipist M. Steffan v Ptujju je premeščen od ptujškega okrajnega glavarstva k cesarskemu namestništvu v Gradec. V Ptuj je pa premeščen namestniški koncipist dr. Franc Sedlmayr.

Odlikovanja. Z vojnim križcem II. razreda za zasluge so bili odlikovani: prvi državni pravdnik Viktor Verderber v Mariboru, državni pravdniki dr. Ferdinand Duchatsch v Mariboru, dr. Friderik Bračič v Celju, dr. Franc Hradetzky v Mariboru, dr. Karel Weingerl v Celju in višji ravnatelj mariborske moške kaznilnice Alojzij Serda; z vojnim križcem III. razreda za zasluge pa: upravitelj moške kaznilnice v Mariboru Avgust Bothe, nadzornik straže Ivan Krišič v Mariboru; z vojnim križcem IV. razreda: kaznilnični nadpazniki Matija Salatov, Jurij Möslacher, Franc Gostič, Jožef Landsiedler, Marko Pegan, Steljan Koban in Jožef Bitenc v Mariboru; kaznilniški pazniki Anton Vremšak, Jožef Kuželj, Lovro Hasberger, Andrej Učnik ter kancelijski nadoficijant Matija Trojner, vsi v Mariboru.

Slovincem v Celovcu. V Celovcu se nahaja sedaj mnogo stajerskih Slovencev-vojakov. Naznanjamo jim, da se vršijo slovenske pridige v maju vsako nedeljo v cerkvi sv. Duha.

Mladinska organizacija. Pri Sv. Juriju p. Taborem se je v nedeljo, dne 29. aprila, popoldne vršil v obeh mladinskih zvezah poduk, katerega se je udeležilo prav lepo število zavedne šentjurske mladine. Predaval je profesor vlč. g. dr. Hohnjec.

Kraljica miru. Sv. Oče Benedikt XV. je dal napraviti kip Marije „Kraljice miru“ v naravni velikosti. Nebeška kraljica sedi na kraljevem prestolu; s povzdignjeno levico daja znamenje za mir, kakor bi hotela reči: „Nehajte! Dovolj je krvoprelitja!“ Z desno roko drži Jezuška na krilu. Božje Dete ima v svoji levici oblikino vejico; v desnici pa drži golobčka, kateri bi naj ponesel svetu veselo glasilo miru. Kip „Kraljice miru“ je sv. Oče namenil za vse glavne rimske cerkve.

Irski mučeniki. Sedanji sv. Oče bo v kratkem proglasil 257 irskih mučenikov, ki so za časa preganjanja katoličanov na Irskem prelili svojo kri za sv. vero, med zveličane.

Blaženim proglašen. V Rimu so se vršile velike slavnosti, ker se je piemontski duhovnik Jožef Kotolenga proglašil blaženim.

Kardinalski zbor. Sedaj je 66 kardinalov. Papež Leon XIII. jih je imenoval 14, Pij X. 34, druge pa sedanji papež. 34 kardinalov je iz Italije, 8 iz Francoske, 5 iz Spanije, 4 iz Avstrije-Ogrske, 3 iz Angleške, 4 iz Severne Amerike, 2 iz Portugalske, po 1 pa iz Nemčije, Nizozemske, Belgije in južne Amerike.

Ob 50letnici dr. Janeza Ev. Kreka. Častilci in učenci dr. Jan. Ev. Kreka so izdali knjigo z gornjim naslovom. Dobiva se za 2 K v raznih knjigarnah. Ker ima dr. Krek tudi na Štajerskem mnogo prijateljev, bo knjiga tudi med nami našla dosti odjemalcev. Knjiga se naroča tudi v prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru.

Desetletnica „Mladosti.“ Glasilo slovenskih Orlov, „Mladost“, obhaja svojo desetletnico. Krasno urejevan list obsega več zanimivih člankov iz peres dr. Kreka, Andrej Kalana, dr. Ušeničnika in drugih. List, ki je mnogo pripomogel, da se je naša najlepša slovenska organizacija pred vojsko tako lepo in krepko razvila in pripravila slovenski in avstrijski domovini toliko vrlih borilcev, zasluži, da se ga posebno sedaj med vojsko podpira z novimi naročniki. „Mladost“ se naroča v Katoliški tiskarni v Ljubljani in stane za celo leto 3 K.

Sesto avstrijsko vojno posojilo. Dunajski listi poročajo, da se bo kmalu razpisalo šesto avstrijsko vojno posojilo. Pogoji bodo približno enaki, kot pri petem vojnem posojilu. Sedaj se bo videlo, ali bode sedanji finančni minister Spicmiller, ki izhaja iz bančnih industrijskih krogov, znal prijeti dovolj trdo tudi one ljudi, ki so si v vojski zaslužili nove milijone.

Iz poštne službe. Poštni pomožni uradnik Jožef Zmrzlikar je dobil mesto poštnega odpravnika pri poštne uradu v St. Vidu pri Ptuju.

Sprejem v deželni zavod za gluhozeme. Deželni zavod za gluhozeme v Gradcu je bil del časa zaprt. Sedaj so dobili nove prostore za gojence in se bo pouk v kratkem zopet pričel. Kdor hoče koga spraviti v ta zavod, naj takoj vloži prošnjo pri dež. odboru.

Dva štajerska Slovenca izmenjana. V seznamu izmenjanih invalidov, ki so nedavno prišli iz Rusije, sta tudi štajerska Slovenca: infanterist Ernest Brezovšek od 17 pešpolka iz Laškega trga, in strelec Ignacij Culibik od 26. strelskega polka v Mariboru.

Postavno varstvo za najemnike se je raztegnilo tudi na občine: Celjska okolica, Vransko, Braslovce, Vojnik, Lemberg, Mozirje trg, Zalec, Sv. Jurij ob južni žel., Smarje pri Jelšah, Trbovlje, Laško, Hrastnik, Konjice trg, Križovci, Ljutomer, Gornja Radgona, Radenci, Veržej, Ormož, Karčevina, Rogaska Slatina, Središče, Breg, Rogatec, Berstje.

Zvišanje notarskega tarifa. Justični minister je s posebno odredbo zvišal notarski tarif. Ko si pri vedno enakem delu vse zvišuje dohodke, pač nihče ne bi smel godrnjati, ako tudi kmet zaradi izredno napornega dela in mnogoštevilnih večjih in novih stroškov zahteva tudi od svojih pridelkov zmerno zvišano ceno.

Prihodnji uradni dnevi mariborskega okrajnega sodišča so: v ponedeljek, dne 21. maja, pri Sv. Lovrencu ob koroški železnici, v četrtek, dne 24. t. m., pri Sv. Jakobu v Slov. gor., in v ponedeljek, dne 4. junija pri Gornji Sv. Kungoti.

Vojaški cenzuri v Radgoni in v Bruoku o. M. odpravljeni. Poštno ravnateljstvo za Štajersko naznanja, da so odpravljene vojaške cenzure za politične okraje Radgona, Ljutomer in Bruok ob Muri.

Sodnijska obravnava proti morilecu grofa Stürgkha. Iz Dunaja se poroča, da se bo obravnava proti morilecu ministrskega predsednika grofa Stürgkha, dr. Fricu Adler, vršila dne 18. in 19. maja pred dunajskim izjemnim sodiščem. Zdravniki so spoznali, da je morilčevo duševno stanje popolnoma redno.

Odlikovani podčastniki. Iz bojišča v Volinji se nam poroča: Dne 24. aprila so bili odlikovani 4 mladi podčastniki od pešpolka št. 87, in sicer: narednik Janez Lupša iz Ptuja z železnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne kolajne in hrabrostno bronasto kolajno; četovodja Alojz Ogrizek iz Celja z bronasto hrabrostno kolajno; Prlek četovodja Jožef Vrtnjak iz Grabonaša pri Sv. Juriju ob Ščavnici z bronasto hrabrostno kolajno.

Odlikovana obmejna Slovenca. Iz St. Ilja v Slov. gor. se nam piše: Ferdinand Nikl od 47. pešpolka, sin veleposestnice v Selnici ob Muri, je dobil za svoje izvanredno hrabro zadržanje na fronti že 2 srebrni kolajni. Prvo je dobil na bojišču, drugo pa so mu pred kratkim poslali na dom, ko je bil na dopustu. — Izrednega odlikovanja je bil deležen štabni narednik Bogomir Hauptman iz Dobrenja. Iz lastnega nagiba je prodiral z vojem domobrancev proti višini 1781 v dolini Val d'Assa. Takoj se je polastil sovražne postojanke, vplnil je pri tem 7 topov, vjel 3 častnike in 200 mož. Poleg tega se je polastil še pbito živil. Pri postojanki Malga Portula je padel stotnijski poveljnik. Narednik Hauptman je takoj prevzel stotnijsko poveljstvo in je našo postojanko proti ogromni laški premoči izvanredno spretno in hrabro branil. Ko so Lahli njegovo stražnico skoraj popolnoma obkolili, je v najhujšem ognju splezal na

streho in dajal znamenje za pomoč, ki je kmalu došla. Z maloštevilno posadko se je nato srečno prebil skozi sovražni obroč in tako sebe in svoje rešil v jetništva. Vjel je vsega skupaj 300 mož. Hauptman je dobil malo in veliko srebrno ter tudi zlato hrabrostno kolajno. Tako se bijejo zavedni obmejni Slovenci!

Pozdrav iz italijanskega vjetništva. Franc Čepin, doma iz Zagorja, nam piše iz italijanskega vjetništva in pravi, da je še zdrav. Pismo je potrebovalo iz Italije v Maribor skoro 6 mesecev. Oddano je bilo dne 11. novembra 1916. Čepinov naslov je: F. Č., prigioniera guera, Komando Militare, Genova, forte Begatto, Italija.

Nikljasti noveli po 20 vinarjev se se bodo naprej sprejemali pri vseh c. kr. uradih in bankah.

Tatvine pri vojni pošti. Neštetokrat se je že pripetilo, da je vojak, ki je tedne in tedne hrepenel po zavrtku od doma, prejel nazadnje prazno, zbito škatljo ali pa le ostanek vsebine. Kdo je kriv? Ali se res ne more priti na sled uzmovičem? Ako bi vojak, če tudi gladen, vzel le košček kruha, bi ga sodili po naglem sodu; ako pri pošiljki na bojišče zmanjka celih zabojčkov in zavojev, je vse tiho. Doma si uboga mamica pri ustih pritrga, da pošlje potrebnemu sinu košček prigrizka, a med potjo pa bogveje izgine. To ne sme biti in dolgoprstneži se morajo vendar enkrat že izslediti! — Na Dunaju so pretekli teden zaprti 18 vojakov, ki so osumljeni, da so „jemali“ vojaške pošne zabojčke.

Ogromno število novih železniških vozov. Lani so tovarne železniških vozov napele vso silo in moč ter dosegle vsepe, kakor še nikdar poprej. Iz delanih in obdelanih je bilo 18.000 vagonov, v primeri z 12.000 v letu 1915 in 3490 v letu 1914. Železniških strojev (lokomotiv) je bilo izgotovljenih lani 395, predlanskim 273, leta 1914 pa le 211. Tovarne za vozila ima avstrijska uprava v Sanoku, Gradcu, Severniku, Königfeldu, Koprivniku, Staudingu in Smichovu.

Gospodarske novice.

Protiv verižni trgovini. Poroča se, da urad za ljudsko prehrano izdeluje nov zakonski načrt protiv verižni trgovini (proti nepotrebnim prekupeem). Načrt se bo predložil še le državnemu zboru. Bi se pač lahko že prej zgodilo. Ako je ministrstvo izdalo celo postavo o inženirskih naslovih s § 14, bi bilo pač manj obremenilno, ako bi se izdala odredba protiv dražujočim prekupeem.

Slava našem ženstvu! Dasiravno je pomanjkanje delavskih moči na kmetih izredno veliko, vendar gre spomladansko delo kljub dosedanjemu skrajno slabemu vremenu vrlo naprej. Naše vrle mladenke in žene ter drugi doma ostali vršijo sedaj uprav velikansko nalogo. Do sredine meseca majnika upamo, da bodo vsa nujnejša dela na polju izvršena.

Cena za semenski krompir. Uradno je določeno, da sme posestnik za semenski krompir zahtevati poleg dosedaj veljavne najvišje cene 15 K za meterski stot, še 5 K pri vsakem stotu in sicer za prebran krompir.

Pogodbe za zgodnji krompir. Iz Gradca in drugih izvenslovenskoštajerskih krajev so prihajali zadnje dni razni kupci v naše kraje in so napravili s kmeti pogodbe radi dobave zgodnjega krompirja pred 10. avgustom. Ker najvišja cena 15 K za 100 kg velja še le po 10. avgustu, so obljubljali pretirano visoke cene. Bati se je bilo, da bo mnogo krompirja slo iz okraja in ga bo potem v okraju samem primanjkovalo. Radi tega je okrajno glavarstvo posredovalo, da se za zgodnji krompir pred 10. avgustom ne sme sklepati več nobenih pogodb. Sklepanje takih dobavnih pogodb velja še le po 10. avgustu.

Galica je tukaj! Kakor izvemo iz zanesljivega vira, je došlo te dni na Štajersko že 90% naročene bakrene galice. Mariborski okrajni zastop je razdeljuje od ponedeljka, dne 30. aprila, naprej. Župani in zasebniki, ki so bakreno galico naročili pri okrajnih zastopih, naj prinesejo potrčila o vplačani ari in potrebno posodo (vreče) seboj. Cena je 8 K 40 v za 1 kilogram.

Zetveni komisarij. Vlada je za Slovenski Štajer imenovala sledeče žetvene komisarije, na katere se je treba obračati radi dobave semen, delavcev, vprežne živine itd. Za okraj Celje in Mozirje je imenovan za žetvenega komisarja Franc Goričan, potovalni učitelj, Višnja vas, pošta Vojnik; za okraj Nemški Lonč: Rudolf Krakofžik, strokovni učitelj v Grottenhofu pri Gradcu; za okraj Konjice: F. Matjašič, deželni vinorejski inštruktor, Wetzelsdorf pri Gradcu; za okraj Lipniča: Viktor Tutsehka, strokovni učitelj v Grottenhofu pri Gradcu; za okraj Ljutomer: Anton Puklavec, deželni vinarski adjunkt v Gradcu (deželna hiša); za okraj Maribor: Rihard Petrovan, c. kr. kletarski nadzornik, Maribor, okrajno glavarstvo; za okraj Ptuj: deželni vinarski inštruktor, Ptuj; za okraj Radgona: Avgust Nesitka, nadučitelj v Halbenraju; za okraj Brežice: dr. K. Leuschner, oskrbnik, Brežice; za okraj Slovenjgradec: Martin Jelovšek, deželni živinorejski nadzornik, Gradec.

Kje je riž? Tovarna za phanje riža in napravo riževnega škroba v Reki je imela l. 1916 698.527

K čistega dobička. Delničarji so dobili vsak po 200 K dobička od delnice. V naših trgovinah že leto dni ni ne zrnca riža. Kje je in kam gre riž, kateri vrže bogatim tovarnarjem toliko dobička?

Cebula za seme. Semenska čebula je letos izredno draga in jo je tudi težko dobiti. Dunajski urad za zelenjavo in sadje (Gemüse- und Obstversorgungsstelle, Dunaj I, Kohlmarkt 1) oddaja občinam, zadrugam, kmetijskim podružnicam in tudi posameznikom semensko čebulo v vrečah po 50 kg. Cena 0 K 80 v za 1 kg.

Zbirajte zdravilna zelišča! Sedaj se začenja čas za zbiranje raznih zdravilnih zelišč v gozdu in na travnikih. Gotovo se nahaja v vsaki slovenski hiši knjiga Kneippov „Domači zdravnik“, ki jo je izdala družba sv. Mohorja. V tej knjigi je seznam zdravilnih zelišč in opis, kako je z njimi ravnati.

Cene za les. Iz Dunaja se poroča, da so avstrijske velike lesne trgovine sklenile sledeče cene za les in sicer za kubični meter: Hlodi, mehke les (bor, smreka, jelka) 40–58 K, trd les (hrast in bukev) 80–120 K, deske (mehke les) 95–110 K, na Češkem 150–200 K. Hrastove debele deske 240–260 K, tanjše 265–280 K. Otesani ali oglati žagani mehki les 60–88 K, trdi les 230–250 K. Na Štajerskem se plačuje za hlode (stavbni mehki les) 35–50 K za kubični meter, za trde plohe 50–60 K, Mehke deske 85–118 K, oglati ali otesani les 70–110 K, trde deske 110–220 K. Cene so trdne, ker zelo primanjkuje blaga.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zlatcu so bile v pretekli dobi cene za tuj hmelj, ki so se gibale od 90 do 105 K za 50 kg, precej trdne in bodo naraščale ker je v velikem hmeljskem skladišču v Zlatcu zgorelo 1200 meterskih stotov tujega hmelja. Od več strani prihajajo poročila, da so kljub dolgi in hudi zimi letos povsod vsi hmeljski nasadi prav dobro prezimili. Na Češkem in Moravskem, zlasti na Ogrskem, bodo letos obdelali samo dve petini hmeljskih nasadov in sicer tako, da bodo med hmelj sadili še razne druge rastline, kot grmičast fižol, repico, ali krompir itd.

Ogromen dobiček trgovine s kavo. Dunajska osrednja družba, ki ima v rokah trgovino s kavo, je dosegla v letu 1916 nad 37 milijonov K čistega dobička. — Splošna avstrijska družba za vnovčenje živine na Dunaju je imela leta 1916 4% milijona K čistega dobička.

Cene za tobak vnovič zvišane. Na Ogrskem so vnovič zvišali cene za raznovrstne vrste tobaka in sicer za 20 do 40 odstotkov. Dunajski listi pišejo, da namerava tobačna uprava tudi v naši državni polovici zvišati cene za tobak.

175 vagonov koruze se pokvarilo. V Osjeku v Slavoniji se je pokvarilo 175 vagonov koruze. Kdor je to ogromno škodo zakrivil, je napravil vnebovpijočo krivico. Kako prav bi prišla ta ogromna zaloga za kruha stradajoče prebivalstvo! V Budimpešti pa se je pokvarilo 34 vagonov pšenice. Nam pa je Ogrski ne privoščijo.

Vprašanja in odgovori.

Primerne cene za vino v ptujskem okraju. Iz vinogradniških krogov ptujskega okraja se nam piše zadnje dni: Pod predsedstvom namestniškega koncipista dr. Steffana se je dne 17. aprila vršila v Ptuju seja komisije, ki določa cene raznemu blagu. Ta komisija je sklenila, da se nastavi za vino sledeče „primerne“ cene: 1. Za vino, ki vsebuje sladkorja 11 do 14% in alkohola 5 do 6%, 2 K do 2 K 40 v; 2. za vino, ki vsebuje sladkorja 14% do 17% in alkohola 6% do 9% 2 K 80 v do 3 K 60 v; 3. za vino, ki vsebuje sladkorja več kot 17% in alkohola nad 9% 4 K in še več. Cene veljajo za vino v sodih, postavljeno do najbližnje železniške postaje. Da se more vino uvrstiti v posamezne razrede, se je s sedežem v Ptuju ustanovila komisija, ki bo določevala kakovost vina. Ta komisija je sledeče sestavljena: Oskrbnik Franc Rudl, krčmar Franc Osterberger, posestnik Karel Sima, krčmar Franc Brosch in urednik Karel Linhart. — Čudimo se, da se nas slovenskih kmetijskih vinogradnikov ni povabilo k seji, ki je določevala vinske cene in se tudi ni nobenega od nas imenovalo v komisijo, ki bo uvrščala vino v posamezne razrede. Ali ptujsko okrajno glavarstvo ne ve, da ogromno večino vina pridelajo slovenski kmetijski vinogradniki in ne ptujski meščani in krčmarji? O primerčnosti cene za vino, ki ima 5 do 6% alkohola, kakor tudi za vino, ki vsebuje 6% do 9% alkohola, bi se dalo marsikaj povedati. To pa moramo pripomniti, da majhni in kmetijski vinogradniki ravno pridelamo največ vina II. in III. vrste. Gospoda bo torej smela svoja vina prodajati po 4 K in še višje, dasiravno pridejo pridelovalni stroški kmetu in malemu posestniku mnogo dražje kot bogatemu meščanu. Kmet mora plačevati visoke obresti od dolgov, meščan pa dela z obrestmi svojih hranilnih vlog in s svojimi velikimi dobički, ki jih je napravil v vojski. Meščan dela v vinogradih z kaznjenci, vojaki in vjetniki. Te delavske moči ga pridejo zelo poceni. Kmet pa mora najemati drage delavske moči, jim mora dati dneve po 3 do 4 K in še dobro hrano. Meščan in bogataš dobi bakreno galico, trdno kolje, umetna gnojila, cepilke, in drugo vinogradno gradivo mnogo lažje kot kmet, meščan dobi vojaške konje za vožnjo, kmet si vsega tega ne zna ali ne more spraviti. Gospoda si zna vi-

no, ki je zrastle v tisti legi kot kmetovo vino, z raznimi umetnimi kletarskimi sredstvi tako zboljšati, da ima 9% alkohola in ga torej prodajati po 4 K in še dražje. Jaz imam n. pr. vinograd v Halozah. Poleg mene leži vinograd znanega ptujskega bogataša. Le ta je dobil jeseni od sladkorne centrale v Gradcu več meterskih stotov sladkorja za sladkanje mošta. Prosil sem tudi jaz, a kletarski nadzornik mi je prošnjo odbil, češ, da druga leta nisem rabil sladkorja, ga tudi letos ne dobim. Moj sosed prodaja vino liter po 4-5 K, a jaz bi ga moral prodati za 3 K, čeravno je oboje vino zrastle na dveh sosednjih parcelah. Ali je to pravica? Ali bo ptujski okrajni zastop protestiral proti nepravilno določenim vinskim cenam? Če ne, kaj naj storimo? — Odgovor: Dvomimo, da bi okrajni zastop v tem oziru kaj storil, ker sedijo v njem večinoma ptujski meščani, vinotrižci in krčmarji. Vinogradniki ptujskega okraja naj napravijo vlogo na cesarsko namestnijo, v kateri se naj pritožijo proti enostranski sestavi dotične komisije. Stojte na stališču, da naj kmet določa cene za svoje pridelke, in ne meščani.

Zavoljo sladkornih kart. Iz ljutomerskega okraja nas vprašajo: Ali sme trgovka eni osebi karte samovlastno odvzeti in jih drugi izročiti? Ali sme pri 1 kg sladkorja odtegniti 10 dkg pod pretvezo, da se je mnogo sladkorja na železnici razgubilo? Pritožili smo se radi teh nedostatkov že na okrajno glavarstvo, katero je pritožbo odstopilo žandarmeriji v prelskavo. Do danes pa še nimamo nobenega odgovora. Kaj nam je storiti? — Odgovor: Trgovka pod nobenim pogojem nima pravice Vam karte odvzeti in jih drugim izročiti. Istotako tudi ne sme manjkati ne 1 dkg, še manj pa 10 dkg sladkorja. Če se je kaj sladkorja na železnici razgubilo, to odjemalcev nič ne briga. Skodo naj trgovec naznani tam, kjer je blago dobil. Ako so Vaše pritožbe pri okrajnem glavarstvu brezuspešne, obrnite se takoj na cesarsko namestnijo v Gradcu ali na c. kr. urad za ljudsko prehrano na Dunaju.

Zavoljo preložitve občinske ceste. Iz mariborskega okraja nas vprašajo: Del naše občinske ceste je vsled neprestanega deževja v tako slabem stanju, da je vsaka vožnja po tej cesti nemogoča. Z dvema posestnikoma sosednjih zemljišč se je občinski odbor zedinil, da prepustita proti nizki odškodnini zraven stare ceste toliko sveta, da se cesta preloži iz klanca na tisto zemljišče. Ali moramo za preložitve občinske ceste imeti oblastveno dovoljenje? — Odgovor: Zadeva je čisto enostavna. Predno boste preložili cesto, napravite komisijski zapisnik, v katerem so dotični posestniki s podpisom zavežajo, da prostovoljno odstopijo dotični svet, a občina jim odstopi uporabo stare ceste, da si lahko tam posejajo travno seme. Zapisnik si naj občina in tudi posestniki dobro shranijo. Druga pot je, da se sprememba vpiše tudi v zemljiško knjigo, toda to stane denar.

Zavoljo pisem v Ameriko. Vojak nam piše: Kako naj pišem iz bojne črte svojim bratom v Ameriko, da bom imel vspeh? Večkrat sem že pisal, pa vselej brez vspeha. — Odgovor: Poštni promet med Avstrijo in Ameriko je že davno prekinjen. Sicer pa je tudi prepovedano, pisati iz fronte v tujino.

Razne novice.

Kako so nekje v Belikrajni lisice lovili. „D. N.“ poročajo: Odkar je vojska, imajo tudi lisjaki in lisice večjo prostost, vsaj menda znajo, da so naši lovci v vojski, naše puške pa pri glavarstvu, zato so pa toliko bolj predrzne in prihajajo večkrat po svoj plen kar v selo. Stari lisjak je dobro vedel, da ima naš Bregar lepe in debele kokoši in kokote, vsaj jih je večkrat videl, kako so se pasle pod njegovo hišo, zato se mu je zahotelo po njih. Vedel je pa tudi dobro, da spijo nad svinjakom in si je mislil, samo dober skok, pa sem na svinjaku in mastna kokošja pečenka mi ne uide. Pa se priplazi po noči tiho pod svinjak in skoči nanj — da zna dobro skakati, je znano, vsaj spada v pasjo vrsto — toda se je zmotil. Ker svinjak ni bil popoden, skočil je namesto na svinjak — v svinjak. Z njim vred pa je padla od samega straha tudi kokoš. Kako blizu je imela zdaj zvitorepka svojo pečenko. Samo skočila bi bila nanjo in ji zavila vrat, pa bi se mastila z njo. Toda tega ni storila, ker si je mislila, kokoš bi zakrevčala in me izdala. Ko zjutraj naš gospodar Bregar vstane in gre mimo svinjaka, začuje v njem nenavaden glas in si misli, kaj bi neki bilo to. Ko odpre malo vrata svinjaka, zapazi v njem v enem kotu lisico, v drugem pa kokoš. Hitro gre povedat svoji družini, kako nenavadnega gosta so dobili ponoči v hlev. Mož je pa tudi hitro naredil načrt, kako bodo vjeli sovražnika kokoši in kokotov. Svojima hčerama, Mariici in Katicji, da vsaki motiko v roke, in jima naroči: Jaz bom svinjak odprl in ko skoči iz njega lisica, pa ji z motiko glavo odsekajte. In ko res odpre vrata, tedaj skoči ven — in hči ji odseka glavo. Toda komu? Kokoši! Pa so imeli tisti večer pri Bregarju dobro večerjo: kokošjo pečenko. Kaj pa lisica? Ta je ostala v kotu in si je mislila: naj poskusi najprvo kokoš svojo srečo in če ta odnese srečno svojo glavo in kožo, bom z drugim skokom pa jaz iz svinjaka. Toda naš Bregar ni odprl drugih vrat, ker se je bal, da mu morda še lisica popihla iz njega. Vzel je rajši roglje ali gnojne vle in je od zgoraj ubil lisico.

Najnovejša poročila.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, 2. maja.

Severno od ceste ob reki Ojtoz v Moldavi so naši odbili ruski sunek. Sicer na nobenem boljšiču nič novega.

Naša pomorska letala so dne 30. aprila vspesno napadla pristaniške naprave v Valoni.

Nemško poročilo.

Berolin, 2. maja.

Francoski bojišče: Južno od Yperna bojno delovanje oživelo. Artilerijski ogenj zopet živahnejši. Ob Aisni ponovni silni napadi francoskih proizvedovalnih čet. V Sampaniji bili dne 30. aprila hudi boji. Nemci odvzeli Francozom 400 vjetnikov. Sovražni sunki skoro povsod ponesrečili.

Macedonsko bojišče: Živahnejši boji v kolenu Črne in na zahodnem bregu Vardarja.

Naš cesar za šolsko mladino.

Naš cesar je poslal naučnemu ministru sledeče lastnorčno pismo: V prosti naravi sem včeraj, dne 1. majnika, videl 2400 dunajskih šolskih otrok pri mladinskih igrah, vojaških in telovadnih vajah. Ter slišal izborna petje iz mladih grl. V zadovoljstvo mi je, da tudi šola priznava potrebo, da se šolska mladež tudi telesno razvija. Izrekam Vam in učiteljskemu osebju, katero v tako težavnih razmerah pospešuje telesni razvoj naše učeče se mladine, ki je najdragocenejši zaklad države, svoje priznanje in zahvalo.

Admiral Njegovan načelnik mornariškega odseka.

Na Dunaju je dne 28. aprila umrl podadmiral pl. Kailer, načelnik mornariškega odseka vojnega ministrstva. Za njegovega naslednika je cesar imenoval mornariškega poveljnika admirala Maksimilijana Njegovan. Admiral Njegovan je torej sedaj poveljnik naše mornarice in načelnik mornariškega odseka.

Nemški kancelar o miru.

Iz Berlina se poroča, da bo nemški kancelar Bethmann-Hollweg danes, dne 3. maja, podal važno izjavo o vojnem položaju, vojnih ciljih Nemčije in o miru.

Ruski vojaški odbori na fronti.

Ruski vojni minister je izdal ukaz, ki določa, da si mora vsaka armadna skupina, vsak polk, in vsaka stotinja izvoliti odbor, ki bo imel nalogo, skrbeti za red med vojaštvom, za prehrano vojaštva in ki bo nadzoroval vsako zlorabo poveljnikov napram moštvu. Odbor bo tudi razsojeval o sporih med častniki in nadzoroval volitve za odposlance vojaštva v ustvodajno skupščino.

Angleži izgubili nad 100.000 mož.

Iz Zeneve v Švici se poroča, da izkazujejo angleški seznamki o izgubah v času od 16. do 30. aprila 101.703 mož, med temi 36.140 padlih. Toliko je torej stala Angleže sedanja ofenziva.

General Petaine francoski vrhovni poveljnik.

Iz Pariza se poroča: Dosedanji vrhovni poveljnik angleško-francoskih armad na francoskem bojišču, general Nivelle, je odstavljen. Kot vzrok se navaja, da ogromne angleško-francoske izgube na tem bojišču niso v nobenem razmerju z uprav malenkostnimi vspehi angleško-francoskih armad v tej ofenzivi. Za naslednika mu je imenovan general Petaine.

Pol milijona Amerikancev pod orožje.

Iz Londona se poroča, da bodo Združene države Severne Amerike na podlagi splošne vojaške obveznosti poklicale dne 1. septembra t. l. pol milijona mož pod orožje.

Bombe na Vilo Vicentino.

Dne 29. aprila zvečer je priplul oddelek naše ga zračnega brodograja nad krajem Vilo Vicentino (blizu izliva Soče) in meta z dobrim vspehom bombe na italijansko vojaško taborišče in na druge vojaške naprave. Vsa naša letala so se vrnila nepoškodovana. Kmalu nato sta metala dva sovražna zrakoplova bombe na naselbine pri Trstu brez vsakega vspeha.

Z očetom sta se sešla. Metod Lesjak, doma od Sv. Jurija ob južni žel., sedaj na italijanski fronti, nam piše, da se je ob letošnjih velikonočnih praznikih na fronti nenadoma in popolnoma nepričakovano sešel s svojim očetom. Videl ga ni, odkar je oče vjak. To je bilo veselo svidenje!

Govoril je 38 jezikov. Nedavno je cestna železnica v Brnu na Moravskem povzela češkega pisatelja Františka Vymazal. Pokojni je znal 38 raznih jezikov, a živel kot samotar in se ogibal ljudi. Preživljal se je kot korektor (popravljalec stavljenih vrst) v neki tiskarni.

Konjska mrhovina ga je obogatila. Zid Goldberger v Pragi je na zvit židovski način dobival mrhovino erknjenih koni iz konjske bolnišnice v Dejircu pri Pragi. Zid je delal iz mesa klobase in meso tudi prekajal in primeroma drago prodajal. Goldberger je svoj čeden „kšeft“ uganjal celo leto, predno so mu oblasti prišle na sled. Dokazano baje je, da je napravil nad 300.000 K čistega dobička. Goldbergerja so zaprli.

Pegasti legar v Turčiji. Po vsej Turčiji razsaja pegasti legar. V prvi polovici meseca aprila je umrlo samo v Carigradu 719 oseb na tej bolezn. Poprečno umrje sedem odstotkov vseh oseb, ki zbolijo na pegastem legarju.

Kako se množe muhe? Profesor O. Honard je izračunal, koliko potomcev bi imela muha, ki zleže štirikrat po vrsti po 120 jajčec. Iz teh jajčec se izležejo v desetih dneh muhe. Muha, ki je zlegla dne 1. junija prvokrat jajčeca, bi imela dne 10. junija že 480 potomcev, dne 20. junija 57.600, dne 30. junija 6.912.000, dne 10. julija 829.440.000, dne 20. julija pa že 99.532.800.000.

Izbirnost ljudozreecv. Že večkrat so razpravljali listi o čudnem dejstvu, da večina afriških ljudozreecv ne mara za meso belokožca. Ko so pred par leti umorili ljudozreca na Novi Gvineji nemškega mineraloga Vernerja, ne da bi ga snedli, je bilo dosti pisanja o tem. Ameriški listi so trdili, da se boji Afričan uživanja belokožčevega mesa, da ne bi prišel vanj belokožčev duh; saj je pravi namen divjakov, če povzijejo svoje pobite sovražnike, ta, da pride vanje moč, katero je imel živeči sovražnik. Tem trditvam je ugovarjal ameriški pisatelj Hoffmann, ki je pojasnil, da ljudozreecv belokožčovo meso ne diši, ker vsled uživanja slanih jedi in dišav nima dobrega okusa. V časopisu „Liberia“, ki je izkajal v ljudovladni istega imena v Afriki, je bil objavljen nek recept, kako naj se napravi belokožčovo meso, da bo užitno: „Belokožec je užiten samo, če ga dobiš živega v roke. Teža postavi do vratu v tekoč potok, za vrat mu naveži volnih buč, da ne utone. Tri dni naj ostane v vodi, jesti ne dobi ničesar, pije lahko. Tako izluženo meso je za silo užitno.“ — Vsak afriški ljudozreec si opili sekance takoj potem, ko je prvič jedel človeško meso.

Udomačen divji golob. Stotnik Singler, poveljnik neke naše baterije, je pri rekognosciranju neke postojanke ob Dunajecu v Galiciji v pomladi 1915 našel težko ranjenega divjega goloba. Zanesel ga je v baterijo in ga tam zdravil toliko časa, da je žival popolnoma okrevala. Majnika meseca leta 1915 je morala baterija odriniti iz Galicije na primorsko bojišče. V Tarnovem je baterija stopila v vlak. Stotnikov sluga je vzel goloba s seboj v železniški voz. Golob je večkrat poletel med vožnjo skozi okno, se vsedal na streho železniškega voza, letal naokoli in se zopet vračal v voz. Prišel je z baterijo v Bovec. Ko je baterija morala oditi pred Gorico, jo je golob zvesto spremljal. Ko je šel stotnik nekega dne iz Gorice v Volčjodrago, je golob ves čas letel z njim. Golob je še danes pri bateriji v strelni postojanki. Živež si išče sam.

Kje največ štedijo? List „Gazette de Holland“ prinaša statistiko o tem, kje štedijo prebivalci najbolj. Na podlagi izkazov posojilnic in hranilnic pride omenjeni list do zaključka, da v Avstriji najbolj štedijo, ker tu pride na vsakega prebivalca 220 K vlog. Na Ogrskem je že slabše, tam pride povprečno le 190 K na enega prebivalca. Druge dežele pa so v veliki razdalji. V Franciji prištedi posameznik letno 145 K, v Belgiji 142 K, na Angleškem 128, v Italiji 127 in na Holandskem 114.

Tat v cerkvi. Dobremu kmetu v švicarskem Oberlandu je bilo ukradenih več koz. Šel je k župniku, da se posvetuje z njim o načinu, kako priti tatu na sled in dobiti koze nazaj. Župnik je bil sicer smatran za čudaka, a je bil zelo prebrisane glave. Pomislil je nekoliko, potem pa rekel, da prevzame na-se obveznost prisiliti tatu, da se pokaže. Drugi dan je bila nedelja. Kakor po navadi je bilo vse vaško prebivalstvo pri sv. maši. Ko je bilo vse končeno in preden so verniki začeli vstajati s svojih mest, se je duhovnik obrnil pred oltarjem in jim namignil, češ, da jim ima še nekaj važnega povedati. Vsi so ubogali. Toda kljub temu je župnik zavpil: „In zakaj vendar ne sedite vsi, kakor sem vam naročil?“ — „Sedimo, sedimo“, so šepetali po cerkvi. — „Zdi se mi, da ne“, je odgovoril župnik, „oni, ki je ukradel koze Petru Staufen, še ne sedi.“ — „Da, da“, se je oglasil kmet iz zadnjih cerkvenih klopi, „tudi jaz že sedim . . .“

Visoka redka starost. Policiji v Moskvi se je predstavil neki Noškin, star 132 let, ki hoče obiskati svojo 82 let staro hčer. Noškin se je še udeležil vojne leta 1812. Tudi Noškinova žena še živi in je stara 123 let.

Dopisi.

Maribor. Mestni prehranjevalni urad naznanja, da bo prišlo v tem in bržčas tudi v prihodnjem tednu na osebo in teden v Mariboru pol kilograma pšenične moke. — Zeleti bi bilo, da bi se izdajale v bodoče krušne karte ne predpoldne kakor do sedaj, ampak popoldne, kajti predpoldne morajo ženske kupovati živila in kuhati, torej ne utegnejo še tudi čakati pri oddaji krušnih kart.

Ruše. Deželni urad za pobiranje naklade na vino in meso je imenoval s 1. majem t. l. g. Janeza Slaček, organista v Rušah, za voditelja krajevnega urada v Rušah. Pod ta urad spadajo občine: Selnica ob Dravi, Vurmat, Gersdorf, Janžev Vrh, Kamnica, Jelovec, Sv. Križ, Firšt, Sober, Rošpoh, Slemen, Brestrnica, Boč, Bistrica pri Limbušu in pri Rušah, Limbuš, Ruše, Smolnik, Laznica in Lobnica. Gostilničarji in mesarji iz teh občin se morajo odslej javiti v Rušah in ne več v Studencih.

St. Ilj v Slov. gor. God ljubljene cesarice Zite smo v nedeljo, dne 29. aprila, prav slovesno obhajali. Vse se je vršilo v lepem redu in se imenitno obneslo. Igre, petje in deklamacije so popolnoma zadovoljile občinstvo. Slavnostni govor je imel domači župnik č. g. Vračko, ki je proslavljal cesarico Zito kot pravo ljudsko cesarico. Bralno društvo se iskreno zahvaljuje vsem blagim srcem, ki so pripomogla k lepemu vspehu. Posebno pa se zahvaljujemo izvrstnim pevcom iz St. Jurija, St. Ilja, Jarenine in Svečine. Ljubezni, ki jo gojimo do mile cesarice, še pridružimo srčno željo po besedah slavnostnega govornika: Vsemogočni naj ohrani čednostno našo mater v največji sreči. — Bralno društvo je ob tej priliki poslalo najvišjemu dvornemu komornemu uradu Nj. Veličanstva cesarice Zite sledečo brzojavko: „Ob priliki proslave godu Nj. Veličanstva zbrani člani in gostje Katoliškega slovenskega kmeškega bralnega društva v St. Ilju v Slov. gor. se globoko udano in spoštljivo klanjajo Nj. Veličanstvu in prosijo Vsemogočnega varstva in zaščite za svojo, z izvanredno udanostjo ljubljeno vladarico.“

Sv. Lenart v Slov. gor. Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb pri Sv. Lenartu v Slov. gor. ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 10. t. m., ob 10., oziroma 11. uri popoldne, v sodnijskih prostorih s sledečim vsporedom: 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 3. Volitev novega odbora. 4. Pristop društva k c. kr. avstrijskemu zakladu za vojaške vdove in sirote. 5. Predlogi. K prav obilni udeležbi vabi dr. Josip Kronvojl, c. kr. višjesodni svetnik, kot predsednik.

Sv. Marko niže Ptuja. Pri tukajšnji šolski nabiralnici za peto vojno posojilo je podpisalo in večinoma takoj izplačalo 100 strank iz vseh devetih vsolanih vasi lepo svoto 156.200 K, ki se po posameznih vaseh razdeli, kakor sledi: 1. Markovci s cerkvenimi vlogami vred 39.100 K, 2. Zabovci 38.000 K, 3. Bukovci 23.000 K, 4. Stojnci 22.000 K, 5. Sobotinci 17.100 K, 6. Prvenci 7000 K, 7. Novavas 5000 K, 8. Strelici 4000 K in 9. Borovci 1000 K. Od vseh teh vojnih posojil je 98 kratkih 5/2letnih državnih zakladnih listov in samo 2 večletni posojili. Vsa ta vojna posojila se obrestuje po 5% K od 100 K ter pošilja banka natekle obresti vsak pol leta, namreč dne 1. junija in dne 1. decembra po poštno-hranilni položnici vsakemu na dom. Kdor pa hoče, mu pa banka te natekle obresti zbira, shranjuje in zopet obrestuje, tako da naraste vplačanih 962 K v 5% letih na 1358 K. Ta denar bo po končani vojski ljudem prav dobro prišel. Markovčani so rešili svojo čast! Upajmo, da se bo to zgodilo tudi pri drugi priliki!

Celje. Orglavka šola šteje letos 11 učencev, med temi tri, ki so oglašeni k letošnjem izpitu. Za prihodnji tečaj se novi gojenci že sedaj sprejemajo.

Celje. Mestni magistrat naznanja, da je povedano se voziti s kolesom po gornjem ozkem mostiču čez Savinjo v mestni park; nadalje preči vsakomur, ki bi vozil po mestnem parku po potih, ki niso označene kot ceste, z občutnimi globami. — Umrl je v 78. letu svoje starosti grajščak in rezervni mornariški častnik baron Karel Puthon. Imenovan je stal vselej v prvih vrstah nemških volilcev.

Sv. Pavel pri Preboldu. Naše Izobraževalno društvo je vsled vojne gospodarske krize privedilo zbirko prostovoljnih donoskov v pokritje tekočih stroškov za vzdrževanje Društvenega doma. Zbirka se je zbog hvalevredne požrtvovalnosti rodoljubnih St. Pavelčanov, kakor tudi drugih prijateljev našega Doma dobro obnesla. Ker vsled pomanjkanja prostora ni mogoče vseh dobrotnikov naštetih imenoma, nam p. n. daritelji naj ne zamerijo, da se jim vodstvo Izobraževalnega društva za njih dobrohotnost tem otem vsem skupaj najtopleje zahvaljuje ter ob enem dostavlja prisrčno prošnjo, naj mu ostanejo naklonjeni i naprej. Posebna zahvala gre tudi vrim dečletom za izredno marljivost, s katero so zbirke začele, nadaljevale in dokončale. Njih imena so sledeča: Lina Krašovec, Marekna Blumer, Frančiška Šošter, Marija Kunst, Julijana Ocvirk, Mihael Vurkelec, P. Kos, Jozefa Matko in Justa Vedenik.

Salek pri Velenju. Naš rojak Franc Oštir od 7. lovskega bataljona je bil odlikovan z bronasto hrabrostno svetinjo

„Slovenski Gospodar“ se lahko vsak dan naroči. Naročnina za celo leto 6 K, za pol leta 3 K in za četrt leta 1 K 50 v. Za vojake za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K.

Smarnice „Kraljica vic“ so popolnoma pošle in se torej prodajalna Cirilove tiskarne na tozadevna naročila ne more več ozirati.

Koledar za slovenske vojake za leto 1917 je nedavno izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ta koledar se je lansko leto našemu vojaštvu in civilnim osebam silno prikupil. Tudi po koledarju za leto 1917 že vojaštvo več mesecev močno poprašuje. Njegova vsebina je: a) Organizacija naše vojske (tudi mornarice). b) Državne podpore za družine mobiliziranih z novimi odloki. c) Kaj dobijo vdove in sirote padlih vojakov. d) Podpore zaostalim padlim in pogrešanim vojakov. e) Preskrova invalidov in njihovih družin. f) Vojno zavarovanje. g) Odlikovanja za voščivo. Povsod se je oziralo na najnovejše odloke. Pridejanih je tudi več vzorcev, kako se delajo razne prijete na oblastva. Posebno pa se bo prikupil našim vojakom „Duhovni spremljevalec in molitvenik“, ki vsega krasne, vojakom nad vse potrebne nauke in molitve. Ob koncu ima tudi nove poštne določbe. Za razne zapiske je pridejanega 48 listov praznega papirja in svinčnik. Koledar je močno v platno vezan, in stane s poštino vred K 1.10; po trgovinah se pa prodaja komad po 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Prevzemne cene za 100 kg sledečih avstrijskih pridevkov (d. z. zak. št. 219 z dne 16. julija 1916):

Table with 2 columns: Product name and Price per 100 kg. Includes items like Pšenica, rž, soržica, pivovarski ječmen, krmilni ječmen, ajda, oves, proso, grah in leča, fižol vseh vrst, izvzemsi odpadke, grašica, odpadli fižol, grah, leča, za krmo, mak, repica za olje, sladne kali, pivne tropine, suhe, solnčni kolači za krmo, bučni kolači (orge) za krmo, laneni kolači za krmo, makovi kolači za krmo, seme za rdečo deteljo, čistosti, seme za belo deteljo, inkarnat deteljo, čebula (moravska), čebula (ogrska), krompir, slama, seno (neprešano), pšenični zdrob, pšenična moka za kuho, pšenična moka za kruh, ržena moka, ječmenova moka za kuho, ječmenova krušna moka.

Listnica uredništva.

Ptuj. O pomanjkanju tobaka in čudnem razdeljevanju se pritožujejo od vseh strani. Oblast pravi, da je pomanjkanje tobaka tako veliko, da v bližnjem času ni upati naaboljšanje teh razmer. Domače pridelovanje tobaka je še vedno strogo prepovedano. Na Oškem so se mnoge občine obrnile na ministrstvo s prošnjo, da bi smele saditi tobak. Prošnja pa je bila odbita. — Vrholc: Več sladkorja, kakor vam ga gre po sladkornih kartah, ne boste nikjer dobili. Vprašajte v lekarni za saharin, ki je v gotovih slučajih nadomestilo za sladkor. — Inf. Jož Gala: O čudnih razmerah glede poštnih pošiljatev vojakov se pritožujejo od vseh strani. Pritožite se na pristojno armadno poveljstvo, katero ima nadzorstvo nad vojno pošto. — Smarjeta ob Pesnici: Hvala za poslano! Zal Vašega gradiva ne smemo objaviti. Zadevo smo izročili našim poslancem. Prisrčno pozdravljeni! — Sv. Benedikt v Slov. gor.: Zal, za to številko preporno. Pride prihodnjič. Prosimo večkrat kaj. — Hoče: Tako hujakarijo sodišča strogo kaznujejo. Naznanite celo zadevo državnemu pravdnistvu v Mariboru. Seveda morate navesti sstančne podatke in priče. Blatiti in zasramovati se Slovenci ne smemo pustiti, posebno od takih ljudi ne, ki imajo maslo na glavi. Bodite nam iskreno podpora! — Vojakom na fronti: Mnogi se nas teden za teden namenjajo in pošiljajo pozdrave in fronte nam in svojim prijateljem v domovini. Zal, da radi pomanjkanja prostora, teh pozdravov ne moremo objaviti. Vrim bojevikom vračamo iskreno pozdrave! — Šoštanj: Ne smemo objaviti. — Stara cesta: Preproso za to številko. — St. Janž pri Velenju: Pritožite se takoj na okrajno glavarstvo. Obenem pa pišite tudi delalnemu odborniku g. dr. K. Verstovšku v Mariboru. Glede olupnega drevesa pa se obrnite na c. kr. sodnjo. — J. U. Ruše: Obrnite se na c. kr. prehranjevalni urad na Dunaju (ekselena minister generalmajor Hofer). — Ptujka gora: Naznanite nam ime dotičnega, ki se je tako žaljivo izrazil o našem listu. Župna za prošnjo za oprostitev pokrivača mara sprejeti. Poslatki naj boga zaprosijo, da napravi prolajo, katero naj vsi podpisajo.

Prošnja mora biti naslovljena na c. kr. domobransko ministrstvo in vložena pri občini. Na prošnjo naj se dene kolek za 2 K. Občina naj prošnjo priporoča in jo pošlje na c. kr. krajno glavarstvo. — Čreč javec pri Slov. Bistrici: Vprašajte ravnatelja graške živinske inovčevalnice g. Fr. Schneiderja, zakaj so v Slov. Bistrici določevali tako izredno nizke cene. Pozdravi! — Desetnik Jakob Čepec, Grahovo: Žena naj napravi prošnjo na cesarskega namestnika grafa Claryja, Gradec. — Alojzija Arlič: Pritožba na c. kr. namestnijo. — St. Jakob v Slov. gor.: Begunci imajo pravico do podpore Na mariborskem glavarstvu ima referat o tej zadevi g. dr. Lanjšič (prehranjevalni urad, Edmund Šmidova ulica).

Loterijske številke.

Gradec, dne 25. aprila 1917. 44 90 88 28 86
Linc, dne 28. aprila 1917. 46 40 26 11 72

Mala naznanila.

Iščem žagarja, ali dam šago v najem. Vstop takoj. Ponudbe na: Jurij Začrnik, posestnik izdelovalatelj samokolnic v St. Petru v Sav. dolini. 768

Takoj sprejem učenca za krojaško obrt. Maks Zabukošek, krojački mojster Celje. 868

GOBE

lepo posušene kupim tudi letos v vsaki množini. V prvi vrsti želatinske globonje ali kravše, potem lesičke l. s. d. Presim sušt in ponuditi same tako vrste pravih gob, ki jih poznate kot sušene. — Rudolf Starovčanik, eksport gob v Konjicah Štajersko. 831

Nabirajte zelišča!

Kupujejo in se dobro plačajo raznovrstna zelišča dobro posušena v mešici in ne na soncu. Vprašanja in ponudbe sprejema: Rudolf Starovčanik, eksport gob v Konjicah Štajersko. 832

„Kosmetika“

lepo dišeč, osvobod, toaletni umivalni prah, najboljši nadomestek, tako dragega dišečega toaletnega mila. Stane, dokler je kaj zaloga, 12 zavojev K 5.50 franko na povzetje ali denar naprej. Poskusite in prepričati boste izvirnosti tega praška. Krbhanko Iv., Hodoše, Ptuj. 373

Dva učenca, prednost taki, ki so se že kaj učili, in dva pomočnika za čevljarški obrt za fino in mešano delo se takoj sprejmejo. — Velika zaloga vseh vrst čevljev, tudi vojnih z lesenimi podplatmi in sandale. Naročila od zunaj (mera po centimetrih) se takoj izvršijo. Stefan Strašek, čevljarški mojster, Kovačeva ulica, Celje. 874

Kdo ima kake staro ali bolj novo moško obleko po štajerskem kraju na prodaj, saj mi po dopisnici naznani, po kateri ceni je na prodaj, če pa ne bi bilo mogoče obleke po tekem kraju dobiti, pa kakšno bi bilo, namo, da je še dohoo ohranjena. Vzajem tudi posamezno, kakor suknič, telovnik in hlače po primerni ceni. Sem siromašen. Prodajalen bom hvaležen. Osvald Duler, Vranpolje, p. Teslić, Bosna. 872

Vlad starosti na prodaj lepo posestvo s pekarijo ali trgovino. 5 oravol zemlje in bližnji južne žel s krasnim poslopjem. Cena jako nizka (K 50.000). Natančneje se pozive pri g. Mariji Vivot pekarija, Laško pri Celju, Štaj. 880

Gospodje

kateri imajo znanost i ed rokodelci, podjetniki in tovarnarji se sprejmejo kot pomočnici za prodajo strojnega olja, mazila, vazelina in tehničnih potrebščin. Tovarniško podjetje tvrdka Hugo Polák, centralni kancelar Kralj. Vitegradov, Praga, Jungmannova c. 83. Telefon pisarne 5495, telefona tovarne 8485. 870

Gospe

kateri imajo znanost med rokodelci, podjetniki in tovarnarji se sprejmejo kot pomočnici za prodajo strojnega olja, mazila, vazelina in tehničnih potrebščin. Tovarniško podjetje tvrdka Hugo Polák, centralni kancelar Kralj. Vitegradov, Praga, Jungmannova c. 83. Telefon pisarne 5495, telefona tovarne 8485. 871

500 K vam plačam, ako moj zastirelec Korentin „Ria-Balsam“ Vaša kurja očesa, bradavice in trdo kožo v treh dneh brez bolečin se odstrani. Cena: lončka s tamstvom vred K 175, 3 lončki K 450, 6 lončkov K 750. Na stotine sahvalnih pism. Kameny, Kešice (Kassa) I, Pestfach 12/9-9. (Ogrsk.). (Br. 1)

ZAHVALA.

Z žalostnim sreem naznanjam o vsem sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da je naš blagi oče, oziroma sin in brat

FRANC KOLMAN,

posestnik in mizar v Hotinjivasi,

dne 27. aprila v 29. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Vsem, ki so blagega pokojnika spremili k večnemu počitku se iskreno zahvaljujemo, posebno preč. g. dr. Jerovščku, č. g. kaplanu Belšak in tudi pevskemu zboru za ganljive žalostinke ob odprtem grobu.

Priporočamo ga v pobožno zolite in blag spomin.

Slivnica, dne 2. maja 1917.

Žalujoči ostali.